

Historie a politika

Dějiny starověkého Izraele (Eliška Kaplanová)

Kurz postihuje dějiny území od počátků osídlení hebrejskými kmeny po zničení druhého Chrámu v r. 70 o. l. Zabývá se jak historickými událostmi, tak také kulturním a náboženským vývojem a kanonizací Tanachu.

Politické umění v Izraeli (Noam Darom)

V posledních desetiletích Izrael prošel významnými změnami. Z mladé demokracie na vrcholu procesu budování státu, z politického systému vedeného kolektivním pohledem na svět se izraelský stát přeměnil na relativně rozpolcené společenství, na společnost s velkými sociálními rozdíly a vnitřními konflikty. Seminář se bude zabývat Izraelem z pohledu umění a kultury. Na prvních setkáních se budeme věnovat dějinám Izraele (stručně), jeho politickému systému a otázce, co je umění a co je politické umění. Později se budeme detailněji zabývat milníky izraelských dějin a jejich uměleckému zpracování. V rámci semináře probereme i různé společenské konflikty (např. Arabové x Židé, Palestinci x Izraelci, náboženské x sekulární obyvatelstvo, atd.). Dvě až tři poslední hodiny budou praktičtějšího rázu: studentský projekt, setkání s umělcem, návštěva galerie.

Přibližný harmonogram semináře: Stručný historický přehled a politický systém Izraele, Vnímání otázky „Co je umění? Co je politické umění? Co je politické umění v izraelském kontextu?“, Začátek Sionismu, sionistická propaganda, Holokaust, Války v Izraeli do roku 1967, Války v Izraeli od roku 1973, Palestinsko-izraelský konflikt, Pravicové a levicové umění, Sekulární vs náboženská společnost a jejich umělecký projev; genderový konflikt, Setkání s umělcem zabývajícím se politickým uměním (např. T. Moyzes, S. Yaffe), Exkurze: výstava, diskuze

Průběžné požadavky na účastníky semináře: zpracování zadané otázky (většinou ústní formou diskuze), přečtení a zamyšlení nad krátkým textem/dílem, atd. Požadavky pro získání hodnocení: docházka, aktivní zapojení v hodinách (diskuze, atd.), plus praktický výstup: recenze, rozhovor nebo umělecké dílo.

Umění a filozofie

Od Bible k haskale. Starší hebrejské písemnictví (Magdaléna Křížová)

Seminář se bude zabývat dějinami, vývojem a důležitými postavami a díly hebrejsky psané literatury od biblických dob až po devatenácté století. Cílem semináře bude seznámit se s pestrou škálou žánrů a témat, jimiž se hebrejsky píšící autoři během dvou tisíciletí svého předmoderního vývoje zabývali, a na pozadí těchto různých textů si ukázat specifika kultury a vzdělanosti židovských komunit v různých dobách a v různých částech diaspory. Seminář se nebude omezovat na takzvanou krásnou literaturu, ale studenti se seznámí rovněž s texty z oblasti historiografie, cestopisů, mystiky, filosofie, náboženské a komentářové literatury apod., které budou rozebírány z hlediska literárního i historického.

Judaismus jako filosofický svět (Aleš Weiss)

Seminář se bude soustředit na důležitá témata židovského myšlení, která se budu snažit ukázat v širokém spektru přístupů a interpretací. Studenti by měli být schopni vidět rozpětí náhledů na vybraná témata a jejich prostřednictvím i dialogickou povahu tradičního judaismu. Cílem semináře však není vyčerpávající popis filosofických koncepcí, které se vztahují k jednotlivým tématům. Jde spíše o představení menšího množství koncepcí, které sehrály důležitou formativní úlohu v dějinách judaismu, a o hlubší zamyšlení nad jejich motivy v dobovém a sociálním kontextu. Společně se pokusíme v diskuzi nad texty rekonstruovat způsob prožívání světa a sebeporozumění, které dílčí filosofické koncepce provázejí.

Seminář je rozdělen do tří oblastí, z nichž každá bude obsahovat několik hlavních témat.

- 1) Bůh a „nebeská říše“ (např. Bůh; andělé; Tóra)
- 2) Člověk (např. člověk jako „obraz Boží“; duše a tělo; halacha, Izrael a národy)
- 3) Svět (např. stvoření světa, kosmografie středověkého judaismu; budoucí svět)

Studenti budou pracovat s primárními zdroji v českém překladu s paralelním hebrejským textem. Protože jedním z cílů je ukázka různorodosti kultury rabínského judaismu, použité texty budou zahrnovat klasickou rabínskou literaturu, středověké a renesanční filosofické, mystické a halachické texty, ale i středověkou filosofickou a milostnou poezii.

Židovské náboženství a texty

Talmud a jeho rabíni – rabíni a jejich Talmud (Veronika Dubová)

Seminář se bude zabývat hlavními rabínskými osobnostmi Talmudu. Na příkladu různých témat z halachické i agadické části textu si ukážeme jak vypadala talmudická diskuse, jak se rabíni vypořádávali s odlišnými názory a jak poté dospěli k halachickým rozhodnutím. Budeme se ale věnovat i osudům a životním cestám jednotlivých rabínů. Součástí bude „ochutnávka“ studia krátkých talmudických textů (s paralelním překladem do češtiny).